

Ўзбекистон

адабиёти ва санъати

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

ҲАМКОРЛИК УФҚЛАРИ

22 – 23 апрел кунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов расмий ташриф билан қўшина Козогистон Республикасида бўлди. Кузатувчилар, оммавий аҳборот воситалари мазкур ташрифининг ҳар жиҳатдан самарали бўлганинги таъкидламоқдалар.

Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбов яккака сукхат чори ҳар иккиммактак ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларининг бугунги ҳолати ва келажак истиблоллари, БМТ, ШХТ, МДХ ҳаби ҳалқаро тузилемалар доирасидаги ҳамкорлик, миңтақалинг хавфисизлик билан боллиқ масалалар, босха бир катор муаммалар юзасидаги фикр алмашдилар. Муаммалатимиз раҳбарни шубу ташриф мазкур масаласи ва муаммаларни мухкамма қилиш учун яхши имконият эканлигини қай, этар экан, Ўзбекистон Козогистон билан манфаатли алоқаларни юқса даражада қадрлашини, Марказий Осиёдаги муҳим ва йирик шерик бўлган шубу мамлакат билан муносабатларни ривоҷлантириша алоҳида этибор бериладиганлигини таъкидламида.

Нурсултон Назарбоев ююри мартабали меҳмонни кутлар экан, бу борада Козогистон томони Ўзбекистон билан ҳамфир эканлигини этироф эти.

Ислом Каримов миңтақада хавфисизликни таъминлашга дар масалалар хусусида гапирад экан, бу борада Ўзбекистон ва Козогистон зими маслига майян сабабларга котта масъулият юқланганлигини таъкидлаб, Ўзбекистонни би ѹзбекистонни 94 ҳорхона мавжуд.

Музокаралар чори ҳар иккака давлат раҳбарлари ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириши, бу борадаги мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланиш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар.

Иккаки томонлама маданий алоқалар тўғрисида сўз кетгандан, илм-фан, таълим, маданият ва санъат, соғликин саклаш, сайдиклар ва спорт соҳаларида ижобий ўзғаришлар кўзга ташланмоқда.

Иккаки халқ санъаткорлари, ижодкор зиёлиларининг ўзаро алоқалари йил сайни кенгайшиб бораёт. Музокаралар чори 2006 – 2008 йилларга мўлжалланган маданий-гуманистар ҳамкорлик дастури икросининг бориши кўриб чиқилди ва бу йўналишига ҳамкорликни янада фоафлаштиришга келишиб олини.

Давлатимиз раҳбарини бу ташрифи Ўзбекистон ва Козогистон ўртасидаги иккаки томонлама манбаатли ҳамкорлик алоқаларига янги шиддат баҳш этиши шубҳасизdir.

Тарихга назар ҳамкорлик алоқаларни юқса даражада қадрлашини, Марказий Осиёдаги муҳим ва йирик шерик бўлган шубу мамлакат билан бир-бirlарини таъкидламида.

Нурсултон Назарбоев ююри мартабали

мехмонни кутлар экан, бу борада Козогистон томони Ўзбекистон билан ҳамфир эканлигини этироф эти.

Ислом Каримов миңтақада хавфисизликни таъминлашга дар масалалар хусусида гапирад экан, бу борада Ўзбекистон ва Козогистон зими маслига майян сабабларга котта масъулият юқланганлигини таъкидлаб, Ўзбекистонни би ѹзбекистонни 94 ҳорхона мавжуд.

Музокаралар чори ҳар иккака давлат раҳбарлари ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириши, бу борадаги мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланиш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар.

Иккаки томонлама маданий алоқалар тўғрисида сўз кетгандан, илм-фан, таълим, маданият ва санъат, соғликин саклаш, сайдиклар ва спорт соҳаларида ижобий ўзғаришлар кўзга ташланмоқда.

Иккаки халқ санъаткорлари, ижодкор зиёлиларининг ўзаро алоқалари йил сайни кенгайшиб бораёт. Музокаралар чори 2006 – 2008 йилларга мўлжалланган маданий-гуманистар ҳамкорлик дастури икросининг бориши кўриб чиқилди ва бу йўналишига ҳамкорликни янада фоафлаштиришга келишиб олини.

Давлатимиз раҳбарини бу ташрифи Ўзбекистон ва Козогистон ўртасидаги иккаки томонлама манбаатли ҳамкорлик алоқаларига янги шиддат баҳш этиши шубҳасизdir.

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqqa boshlagan • www.uzas.uz • 2008-yil, 25-aprel • № 17 (3949)

лар собиқ тузум таназзулидан кейин янгина маъно кашф этди десак, хато бўлмайди. Чунончи, бугун мамлакатимизда қозогистонлик сармоядорлар иштирокида ташкил этилган 167 ҳорхона ҳамда 54 фирма ва компания филиалъи юритмоқда. Қозогистон Тараққийт банки Ўзбекистонда ўз ваколатхонасини очган. Қўшини мамлакатда эса ўзбекистонлик сармоядорлар билан биргалик таъзилган 94 ҳорхона мавжуд.

Музокаралар чори ҳар иккака давлат раҳбарлари ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириши, бу борадаги мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланиш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар.

Иккаки томонлама маданий алоқалар тўғрисида сўз кетгандан, илм-фан, таълим, маданият ва санъат, соғликин саклаш, сайдиклар ва спорт соҳаларида ижобий ўзғаришлар кўзга ташланмоқда.

Иккаки халқ санъаткорлари, ижодкор зиёлиларининг ўзаро алоқалари йил сайни кенгайшиб бораёт. Музокаралар чори 2006 – 2008 йилларга мўлжалланган маданий-гуманистар ҳамкорлик дастури икросининг бориши кўриб чиқилди ва бу йўналишига ҳамкорликни янада фоафлаштиришга келишиб олини.

Давлатимиз раҳбарини бу ташрифи Ўзбекистон ва Козогистон ўртасидаги иккаки томонлама манбаатли ҳамкорлик алоқаларига янги шиддат баҳш этиши шубҳасизdir.

Р.ШАГАЕВ (ЎЗА) олган сурат.

Яшаетган сатрлар

Муҳаммад ЮСУФ,
Ўзбекистон халқ шоири

ҲАЛКОНА

Киз деганинг кўкиси тўла ўй бўлади,
Йигит бир кун етилиб бўй бўлади.
Бир тандир нон ўтада, бир коса сув,
Ўтига ўзбек йигилса — тўй бўлади...

Рўйбларга чиқади ширин тушлар,
Келинчакнинг енгидан кўё ушлар...
Бешикларни бўшатиб бир-бирига,
Тугилади Тўмарис, Алномишлар.

Суюнгандан оналар кўзида ёш,
Оталаар козида порлар кўёш.
Набиралар тўлади ҳовлиларга,
Бари бир хил — қорасочу қорақош.

Бола гапин ёқтирас мас қайтганини,
Бизда бола қылдирағи айтганини.
Майли, содик ўсса бас, ютига у
Бошлирга кўтариб Ватанини...

Дабдабасиз даврада нур бўлади,
Кўё — тўра, келинчак — ҳур бўлади.
Кайда ялла янгераса, келаверинг,
Ўзбекимнинг тўйлари зўр бўлади.

Ф.ФАХРУДИНОВА

мошабинлар сони ҳам ортгани эътиборга лойик. Ишланиш услуби, материалнинг ёритилиши жиҳатидан кўнглини кўптарилди, — дебди Тошкентдаги Гёте институти директори Григорий Гюнтер. — Бу сафарги анжуманда кўплаб мамлакатлар томонидан самимий кутиб олинди.

Ф.ФАХРУДИНОВА

ТАСВИРИЙ САНЪАТ ҲАФТАЛИГИ

Сўнгги йилларда Ўзбекистон Бадий академияси томонидан ўтказилабетган турли танловлар, фестиваллар ва тадбирлар мутахассислар ва санъат ихлосмандарларининг эътирофларига сазовор бўлиб, ўзбек рассомлари, ҳайкалтаршари, хусусан, ўшлар ижодининг кенг тарғиб этилишига катта хисса кўшмоқда.

Хусусан, бу иккичини марта ўтказилабетган истиколол даврининг янги фестивали — Тасвирий санъат ҳафталиги ўшларнинг бадий дидини ўтириши ва маънавий дунёйарави бойитишида мухим аҳамият касб этиши, шубҳасиз.

— Бадий кўргазмаларда томонибайн факат тайёр асарни кўриб завъ олади, — дебди Бадий академияи раиси Т.Кўзинев. — Бадий ҳолларда муаллифлар билан танишиларни мумкин. Тасвирий санъат ҳафталиги давомида эса одамлар ўзаро бевосита мулокотда бўладилар, икод жаҳрави устида учарашувлар ўтказилади. Миллий санъатмизнинг бой мероси, бугунги салоҳияти, муаммолари ва, энг асосиси, истиколол йилларда етишиб келайтидан ижодкорлар хақида тўла тасаввуб осил килишимиз учун ҳам ба каби тадбирлар ниҳоятида мухимид.

Хафталиг 21 апрел куни Бадий кўргазмалар залиди катта тантаналар билан очилди. Тадбир очилишида юртимизнинг таникли мўйқалан усталилардан тортиб, коллеж-лицейларнинг тадаббалари, санъат ихлосмандлари қатнашади. Ўзбекистон Бадий академияси томонидан тадбирларни 2008 йилдан ташкил этилган каватида намойиш этилган Хоразм санъат асарлари кўргазмада шинавандаларда катта кизиқиш ўйгодти. «Истиколол даври Ҳоразм санъати» (Анъанавий сарои ўзманийларни таъсизлашади) деб номланган шубъ кўргазмада хоразмий танкави ижодкорлар билан бирга, Ургач дав-

натуниверситети талабаларининг ҳамасарлари намойиш этилди.

Бу иклиг ҳафталигда Жанубий Кореядан ўнта рассом юртимиз рассомлари каторида ўз ижодий ишларини намойиш этилар. «Ихоммални» номли кўргазмадан Бадий академия тизимидағи ўкув мусассалари талаба, ўкувчилари хамда Бадий ижодкорлар ушошиб аъзоларининг ишлари ўрн олан.

Шундай эътиборлики, ҳафталигнинг ҳар курниши бир кун бир бирор мавзуга — хоразмий санъат усталиларни ижодига, ўшларга, амалий ва миниматора, ҳайкалтаршари ва гравера, рантасвирига багишилди.

Тасвирий санъатмизнинг маънавий номояндадлари ҳақидаги хужжатли фильмлар намойишларини килинди. Етук ва ёш санъатшунослар замонавий санъатнинг долзарб масалалари ҳақида сұхбатлар ўтказилади.

Бугун тадбирнинг тантанали ёпилиши бўлиб ўтади. Фаол қатнашувлар диплом ва соиринлар билан таъсирланадилар.

Г.УМАРОВА

НИХОЛ – 2008

Мана бир неча йилдирки, юртимизнинг умидли ёш истеъоддор. Президентининг ташаббуси билан таъситдан дунёйараги ўзбекистонлик мукофоти билан тақдирларни келадилар. Шу кунга қадар совриндормонида ҳақида кеташига санъат усталиларининг, хунармандларнинг ишлари билан танишиларни келишиб олди. Айниска, Кўргазмалар залиниг 1-каватида намойиш этилган Хоразм санъат асарлари кўргазмада шинавандаларда катта кизиқиш ўйгодти. «Истиколол даври Ҳоразм санъати» (Анъанавий сарои ўзманийларни таъсизлашади) деб номланган шубъ кўргазмада хоразмий танкави ижодкорлар билан бирга, Ургач дав-

нада жойларда номзодларни ўтказиб, тарғибот ва ташвиқот ишларини эътишиб юниси. Мана бир неча йилдирки, юртимизнинг ташаббуси билан таъситдан дунёйараги ўзбекистонлик мукофоти билан тақдирларни келадилар. Шу кунга қадар совриндормонида ҳақида кеташига санъат усталиларининг, хунармандларнинг ишлари билан танишиларни келишиб олди. Айниска, Кўргазмалар залиниг 1-каватида намойиш этилган Хоразм санъат асарлари кўргазмада шинавандаларда катта кизиқиш ўйгодти.

Иккичини ўтказиб (15 майдан 15 июнчага) номзодлар республика босқичи учун саралаб олиниади.

М.КАРИМОВА, Х.БУРХОНОВ

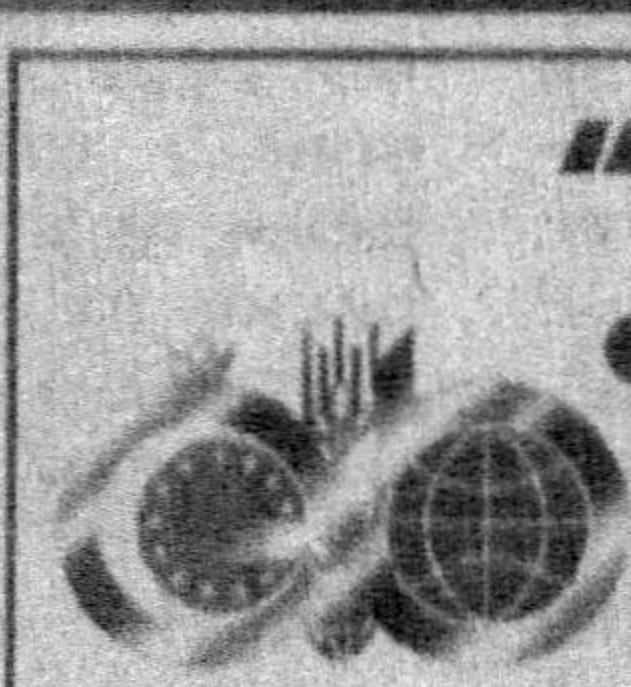
Яккада Навоий вилояти Кармана туманида «Нижол – 2008» мукофоти танловининг дастлабки босқини ўтказилди. Ҳайъат қарорига биноан Зарифон шаҳридан Бекзод Шаропов (эстратда йўналиши), Аброр Раҳимиддинов (мумтоз қўшик йўналиши), Владислава Захарова (эстратда йўналиши), Ондасон Жанаҳанов (эстратда йўналиши), Юлдуз Исимотова (ракс йўналиши), Асват Шанимов (чолг йўналиши), Муратбек Утеубаев (эстратда йўналиши), Машхура Йиринова (ракс йўналиши), Нодир Рахмонов (музыка йўналиши), Собир Шукуров (эстратда йўналиши), Акмаржан Қашшава (чолг йўналиши), Шундун сўнг ўзбек тили ва адабиёт факултети талабалари ширига ҳаёт ҳақида санъа кўринишни намойиш этилар.

З.КУРБОНОВА

“АСАКАБАНК”:
шонч,
унум,
даромад!

“ҒАЛЛАБАНК”:
сиздан ҳаракат,
биздан
баракат!

22 апрел куни

ЎКТАМОЙ

БУ КЎЧАДАН СӨФИНЧУ ҲАЛДАН...

Уйғонмоқ мүшкүлми
кишى үйкүсідан,
Бунча үйкүларнинг
тұзда, баҳор?
Майсалар өнады
жайғасы-ла,
Осмон гүмбүрлайды,
қақмақлар қақар.
Емгер чөтаверар
чилдірмасини,
Шамол шұштак چалар,
үйлілар шамол.
Наҳот әшитмайсан,
күмріс сасини,
Бир күшік үчмоқда
чашмадай зилол.

Күлмакларда сұзар
бүрөн жолкиган
Елканы оқайык —
бодом гуллары.
Үрік нығохда
ташпыш салқынан,
Гуллар ёмғирда
чириды унин.
Козонларда қайнар
тотты сұмалак,
Дала-туз пойлайды
күйлем жүлкіни.
Шамол, күрнисин
тортиг жүттеген,
Бир рүзғор бошига
тушган келинин.

Деворда осигилик
гүллар сувраты,
Деразам очамын,
жадо димікден.
Ютупар хонаматы
күзак шамолы,
Гуллар чайқалады,
узақ зерикан.
Ифордан хонаматын
айланар боши,
Шамол тортиг узар
харир яғрығын.
Майсалар остидан
мұралап гүнта
Еввой қылдарга

очар күчогин.
Пайхонланар гулзор,
сұвратда гүл йүк.
Хона дөвөларин
қадын буқылған.
Мұялтар гүл исин
олиб кетмеш ел,
Узилған гуллар-чи
полға сочитған.

Мен сөғидим үкнәр қоқигул,
Майсаларнинг оғушларнини.
Пага-лагы булат қызынға
Сингиб кеттән оқкүшларнини.
Шохқалардан ҳайдайеллар
Жиіде гүлнән инфарларын.
Ниначылар тақар гүлларга
Мұхаббаттың түмөларнини.
Күлпіларнама солар сиңсіла
Мен бүйіндән маст бұлған чечак.
Кайғусы-ю шоудиллары-ла
Чирмашады жаңа инкінчекан.
Оловларым бар күнін ашар,
Сақтолмаган сұкутим — ғаним.
Тұлб-тоштан бар садо ичра
Тұлмай шартар бар күлгін маним.

Бу құчадан сөғинч үттән,
Қолмаш хүшбүй ислари.
Бу күнчага коришады
Нафармопул қылдары.

Ныгохлары қолмадими
Илиннің ой — ўрқа?
Хижроларнинг нұксы үрган
Бир гүл тутар сұрқа.
Тавоф этар сағрғын бар
Сорғиннинг изларнини.
Күз никохлаб қүймадими
Хазонрез бўлларнини?
Бўйнадиги тумордан
Шамол торғылаб кетар.
Сўнг армона чалиб берар
Емғирлар куйин дугор.

Каршымда бир гулхан
Енгар ловулаб,
Тинмай чорлайверар
Оташларига.
Хижроп азоблари
Жонимдан үттән —
Исиний оламан
Карашибарга,
Муз қоттаг үрагим
Олиб кафтига
Иссик лаблариды
Аста әзіртар,
Тўлиғиган ҳисларим
Жунбайга солиб
Сарғайған кечанинг
Дардин арттар.
Учкунлар сағчайды
Нағасларидан,
Нозик бармоқларим
Күйдираётір.
Аврах ингюхимин
Бейёв, асов
Күлогига босиб ўлдираётір.
Аланға олады
Бу қалтис үйнин,
Енпамаң күнглиминнинг
Дарчаларини.
Дарчың өрүндін
Кирады сизіб
Не қылай, түрхан
Парчаларини.
Бир үткі жонғизо
Хәйтебхан оғы,
Борсам тахтим күяр,
Бормасам бахтим,
Үнда ҳәйт бор-у
Үнда үйк нажотан,
Телба бүйлардан
Бўлламан қарахт.
Бу не қиётматидир
Бокаман дилтір
Кирмизи ёлқиннинг
Каловларига,
Енніб кетішинин
Билиб туриб ҳам
Интилавераман
Оловларига.

Мен сөғидим үкнәр қоқигул,
Майсаларнинг оғушларнини.
Пага-лагы булат қызынға
Сингиб кеттән оқкүшларнини.
Шохқалардан ҳайдайеллар
Жиіде гүлнән инфарларын.
Ниначылар тақар гүлларга
Мұхаббаттың түмөларнини.
Күлпіларнама солар сиңсіла
Мен бүйіндән маст бұлған чечак.
Кайғусы-ю шоудиллары-ла
Чирмашады жаңа инкінчекан.
Оловларым бар күнін ашар,
Сақтолмаган сұкутим — ғаним.
Тұлб-тоштан бар садо ичра
Тұлмай шартар бар күлгін маним.

Бу құчадан сөғинч үттән,
Қолмаш хүшбүй ислари.
Бу күнчага коришады
Нафармопул қылдары.

Бола дўнгда бобоси Норбай өнчлиниң
күйтгандан бери кутади. Чолдан эса
хануза дарак йўк.

Бола бундан сиқилса-да, лекин ажаб-
ланмайди. Ора-сира кишлоқ томонга кўз
ташлаб, Бозор тоғам кўймәттган қичар,
деб ўйлайди. Нега деганда, Бозор тоға-
саси жаҳдорд одам, өнчлиниң дўнгда
кўнгайиб, қоттагиши ўтириши
кишлар олдида номус-
га ўлдирапсиз мени, дейди. Унинг га-
пида жон бор, кишлоқ алиб блак мав-
зу курб қолгандай, кейнинг пайтада
нукул өнчлиниң гийбатини қиласидан
бўлишган.

— Норбай чол ўлиби, куни қоттаг
нонгда.

— Нонни үғли, келининдан бекитиб
еркан.

— Айтдим-а, бунча озиб-тўзиб кетди
деб. Бокувининг мазаси йўк экан-да?

— Карагиннинг кейин шуда, на-
фас олишинг ҳам бирорга малол келиб
қолади.

— Кампир ўлдию чолдан путур кет-
ди.

— Унга қийин, темгурлари йўк, бой-
үглидай бўзрайб бир ўзи қолди.

— Ўлса, изидан изилдиб йиглагандан
қурил, хозир дуосини олиб қолиш керак
өнчлини.

— Бу гапнинг бориб Бозорга айт.

— Айтаман, керак бўлса, кизигаям
айтаман.

Чоллининг эса бу хил паст-баланд гап-
лар билан иши йўк. Куннинг тафти сал
пасаши билан хассасини дўйиллатиб,
кишлоп, бикиннадиги дўйилликка чиқиб
келади. Ерга чиқиб, оғир уш тортаркан,
ўзига ғурданған кўяди: «Вой жоними-ий,
тозами сиқилиб кетдим-а ўйда». Сўнг
хассасини тиззалари орасига олиб,
ошикмай кўнгига кул юборади. Ти-
мирсизланиб, ўтигаидан нимадир қиди-
ради. Четдан кузатган одамга носково-
гини излаётгандай тулолини мумкин.
Йўк, өнчлиниң кўнгидан эмас, ҳами-
шири суви қочган бир бўлан бўлуда.
У нонни оғизга олиб боришидан ав-
вал обдон ўнгуга терсига разм солади,
пуф-пуфлаб гарду гурддан тозалаган
бўлуди, сўнг тишиш милларни орасига
олиб, кўзларини ярим юрганча, тамша-
ниб-тамшаниб шимшишга тушади. На-
мланган нон увокларини ямламай юта-
ди. Қаватидат тиззаларни кучиб ўтирган бола
гоҳида шундай деб кўяди.

— Коттаг нон юркнинг се-
лини олади, улим.

Чол экак билан андармон-
дек кўнсина-да, аслида иккى
кўз кунботишга чўзилган тошўйдай бўлуди. Йўлда бир-
ор коранинг илғаси билан нон
шишишдан тўхтаб, сергак тор-
тади.

— Қара-чи, анату келаётган

Мусо тоғам эмасми?

Мусо — өнчлини инкини
ўғлу.

У үзок шаҳарда туришига
қарайым, өнчли кўрганин тез-
тез кишлоқка келиб турди. Энсасининг ўтимидан сўнг өнч-
лини шаҳарга олиб кетмокса кўп
урини кўрди. Бирок Норбай

чол деганлары ҳалимдай юшмок,

муси-
чадек беозор кўрингани билан ўзига ет-
гана қайса — кетиши унади. Шу-
нинг учун Мусо аввалидан кўра

таворати тафти. Боланинг назаридан, чол
кўринганишидай олдамнинг иштакасини
зўйгайдиган ширин таомларига нисбатан
коттаг нонни афзал қўрадигандай. У

лабларини чўзиллаштиб, коттаг нон
булагини шу қадар үзок, шу қадар хауз
килиб шиммийдик, зериканнан бола-
нинг юраги тарс ёрим дейди. Баъзи-
нан дунгликка тўрсиллаб-гурсиллаб. Бор-
зор тогаси чиқиб келади.

— Ота, нима ўтириш бу, а? — дейди
аччиқланиб. — Кўрган кўз нима дейди?
Кишлоқда баш кутарып юрмайди.

— Қарб-коттаги кетади. Уларни кўлдидағи

коттаги коттади.

— Бозор үннинг ўтигаидан коттади.

— Үйк, — дейди чол саркаш оханди.

— Қарнан кутаптаман.

— Кечагина келиб кетди-ку, — Бозор

унинг ўтигаидаги охори либосига ишо-

тиради.

— Қарб-коттаги коттади.

СИЙРАТГА СУРАТ ОРКАЛИ...

Темур Сайдуллаев замонавий ўзбек миллий тасвирий санъатининг дастохли рангтасвир, деворий сурат ва китоб графикаси йўналишларида мудафакиятли ижод қилиб ке-лаётган таникли рассомдир.

Пойтахтимиздаги Адабиёт музейи залари ва захираларида расом мўйдаламига мансуб кирдан ортиг асар намойиш этилади ва сакланади. Музей томошабинлари хўкмига хавола қилинган "Навоий ва Бехзод" (1978 й.) биринчи рангтасвир асари рассомнинг ёркини иктидор эгаси эканлигини намойиши эти.

Суратнинг ўнг тарафида улуг бобо-канонизм Алишер Навоий, чап тарафида эса беназир расом Камолиддин Бехзодининг сиймайор гавдалантирилган. Навоийнинг хечраси улуглика, кўзлари чукур маънога тўла. Давлат ишлари масбутияти ва юки нигоҳининг маъс-лигига, қадди-комати хийёлнига бўклинида кўринади. Энгидаги тўшил ёкил тўнининг ўзун енглари, икки кўни билан хассага таяниб туриши улувор кўриниш касб этиди. Унинг бошида юксак мавзеяга монади тўшил ёкил дўйилини осалла. Ўнг елкаси баробар баландликда Шарқ миниатюра санъати анъаналарига мусобати қандай?

Ёш Бехзоднинг ўз тузилишлари, нигоҳи ва киёфа-си ижодий салоҳияти жўш уриб тургидан, руҳий ҳолатининг юксаклигидан

кечинмаларини ифодалай билиш мусавиридан катта истебодда маънҳо талаб килади. Бу жаҳонда Темур Сайдуллаев ўттидан ортикроқ асарлар яратган. Буар орасида Киз, Рассом, Автопортрет, Дијором, Кизлархон Дўстмукамедова, Экскурсовод, Еш олим, Беруний, Абдулло Орипов, Омон Матон, Хамид Сулеймон, Нурухон, Раъони Ҳабиб, Солих Муталибов, Олим Шарафудинов, Воҳид Зоҳидов, Воҳид Абдуллаев, Бехзод, Рахмат Мажидий, Отакон Ҳошимов, Ҳабибулло Қодирли портретлари ахралиб турди. Айниска, профессор Ҳ. Сулеймонов портрети томошабинда катта таас-сурот қодирлади. Йирин матнини, на-войиниос олим, хаттот, фан ташкилотчи, устозининг ўз тузилиши, ҷекори чизгилари, келажакка тикилган ўтирироғида олиминин жўшиги имлиж фолияти ва салоҳияти акс этирилган. Портретнинг композицияни тузилишида олим сиймоси олдинда бўрттириб кўрсатилган, орка кўнишида ҳазрат Алишер Навоий ва унинг асарлари ҳархамонлари гавда-лантирилган.

Т. Сайдуллаев устоз Чингиз Ахмаров билан бирга Санъатномоник институти фойдегарни (1978 й.), Самарқандча "Олдуз" чойхонасини (1979 й.), Бухоро-да Иби Сино номидаги Маданият са-ройини (1980 й.) деворий суратлар билан безашган. У Иби Синонинг 1000 йиллиги мусобати билан "Афшона" чойхонаси интерьера гўтиқизга деворий рангтасвир суратларини ишлаган. 1991 йили эса Алишер Навоийнинг 550 йиллик тавалуди мусобати билан Адабиёт музейининг "Хамса" зали деворларни салоҳиятини яратди. Мазкур асарлар Т. Сайдуллаев макус хаттоти тасвирларида Т. Сайдуллаев кадимиги Шарқ миниатюра санъати сирларини кунда ўрганиб, замонавий маҳобати деворий рангтасвир санъати моҳиронга кўллади. Чингиз Ахмаров иходи анъаналарининг давом этиригатини кўрсатди.

Мустакиллик йилларида Т. Сайдуллаев Адабиёт музейининг "Истиқлол даври адабиёти" залларини тащкил килишади катта хисса кўшиди. Ҳусусан, унинг катта ҳажми "Башар қўбуси" асари алоҳиди таҳсина газоров.

Расом китоб графикаси соҳасига ҳам салмоқли хисса кўшиб, икки юздан ортикроқ, китобни безаган.

Т. Сайдуллаевнинг "Амир Темур ва Бибиҳоним", "Алишер Навоий, Қуй тинглаб" каби асарлари Тимурлийлар тархи-давлат музейи панонлар композициясини яратди. Мазкур асарлар Т. Сайдуллаев макус хаттоти тасвирларида Т. Сайдуллаев кадимиги Шарқ миниатюра санъати сирларини кунда ўрганиб, замонавий маҳобати деворий рангтасвир санъати моҳиронга кўллади. Чингиз Ахмаров иходи анъаналарининг давом этиригатини кўрсатди.

Мустакиллик йилларида Т. Сайдуллаев Адабиёт музейининг "Истиқлол даври адабиёти" залларини тащкил килишади катта хисса кўшиди. Ҳусусан, унинг катта ҳажми "Башар қўбуси" асари алоҳиди таҳсина газоров.

Расом китоб графикаси соҳасига ҳам салмоқли хисса кўшиб, икки юздан ортикроқ, китобни безаган.

Т. Сайдуллаевнинг "Амир Темур ва Бибиҳоним", "Алишер Навоий, Қуй тинглаб" каби асарлари Тимурлийлар тархи-давлат музейи панонлар композициясини яратди. Мазкур асарлар Т. Сайдуллаев макус хаттоти тасвирларида Т. Сайдуллаев кадимиги Шарқ миниатюра санъати сирларини кунда ўрганиб, замонавий маҳобати деворий рангтасвир санъати моҳиронга кўллади. Чингиз Ахмаров иходи анъаналарининг давом этиригатини кўрсатди.

Амин бўлганингиздек, расом асарларининг аксарияти мумтоз адабиётимиз ва унинг намонадалари ижодидан илхомланиб яратилган. Унинг ўзи ҳам "Мумтоз адабиёт ва санъат мени ҳамида ўзига рон этиб келади", деди. Бундан ўзи ҳам Темур Сайдуллаев ижоди ажоддлар меросидан, қадим анъаналар улугидан илхомланиб, янада янги ютуқлар билан боййиди, деган умиддади.

Бахтиёр ТОИРОВ

Малъумки, портре жанри мураккаб ва масъулиятни жанрлардан бириди. Тасвирланаётган ҳархамон коҳ у тархи шах шабодаси ҳархамонлар либосларини ёнгилнига хилирлаб турди. Мазкур асарларининг яратилишида Т. Сайдуллаев макус хаттоти тасвирларида Т. Сайдуллаев кадимиги Шарқ миниатюра санъати сирларини кунда ўрганиб, замонавий маҳобати деворий рангтасвир санъати моҳиронга кўллади. Чингиз Ахмаров иходи анъаналарининг давом этиригатини кўрсатди.

Мустакиллик йилларида Т. Сайдуллаев Адабиёт музейининг "Истиқлол даври адабиёти" залларини тащкил килишади катта хисса кўшиди. Ҳусусан, унинг катта ҳажми "Башар қўбуси" асари алоҳиди таҳсина газоров.

Расом китоб графикаси соҳасига ҳам салмоқли хисса кўшиб, икки юздан ортикроқ, китобни безаган.

Т. Сайдуллаевнинг "Амир Темур ва Бибиҳоним", "Алишер Навоий, Қуй тинглаб" каби асарлари Тимурлийлар тархи-давлат музейи панонлар композициясини яратди. Мазкур асарлар Т. Сайдуллаев макус хаттоти тасвирларида Т. Сайдуллаев кадимиги Шарқ миниатюра санъати сирларини кунда ўрганиб, замонавий маҳобати деворий рангтасвир санъати моҳиронга кўллади. Чингиз Ахмаров иходи анъаналарининг давом этиригатини кўрсатди.

Амин бўлганингиздек, расом асарларининг аксарияти мумтоз адабиётимиз ва унинг намонадалари ижодидан илхомланиб яратилган. Унинг ўзи ҳам "Мумтоз адабиёт ва санъат мени ҳамида ўзига рон этиб келади", деди. Бундан ўзи ҳам Темур Сайдуллаев ижоди ажоддлар меросидан, қадим анъаналар улугидан илхомланиб, янада янги ютуқлар билан боййиди, деган умиддади.

Бахтиёр ТОИРОВ

Маданий ҳаёт

Самарқанд шаҳридан "Чорсу" галереясида санъат коллежи ва Бадийи академияни вилоят бўлими ҳамкоригига кўргазма очилди. Қўргазманларнинг ўзига хос, бетакор асарлари мутахассислар, рассомлар, саҳёлар санъатсевар муҳислар ётироғига сазовор бўлди.

Гулистан шаҳар амфитеатрида "Аскиячи ва кизикчилар" кўрик-тандловининг вилоят босқини бўйиб ўтди. Олим Жўхар номидаги вилоят драма театри, "Хушакчак" гурухи биринчи ўринга, Санъат коллежи талабалари, Гулистан туман кизикчилар гуруху иккича ўринга, "Еш томошабинлар" ҳалк театри, Санъат коллежи талабалари эса учичи ўринга муносиб топилдилар.

Хусан БУРХОНов

САҲНАДА ПУЧЧИННИ ОПЕРАЛАРИ

"Флория Тоска" операсидаги режиссёр Андрей Слоним, дирижёр Воронек опере театри бози диржёри Юрий Анисичкин (асори) партияларни республика танлови сониронди Сайёрни Хайдардинова (Тоска), Новосибирск ва Мариник театриларни солисти, ҳалқаро танловларни сониронди Олег Ведеман (Кавародосси), ҳалқаро танловлар ва "Ніхол" мукофоти сониронди Абдумалик Абдулакомов (Сарпни), Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ренат Титеев (Чезаре Анжелотти) ижод этилади.

"Мадам Баттерфлай" (реж. А. Слоним, дирижёр Ф. Тўллаганов) операсидаги Мадам Баттерфлай, Пинкертон, Сузуки, Шарлес партияларни Москва академик мусикий театри солистлари Ирина Аркадева ва Михаил Векуя,

Ўзбекистонлик Яника Багрянская, Ренат Титеев кўйлайдилар.

"Богема" (реж. Александер Кудрявцев, дирижёр Айдан Абдуллаев) операсида саёса Москва академик мусикий театри солистлари Хибла Герзимова ва Алексей Долгов, ўзбекистонлик Махмуд Рузин, Абдумалик Абдулакомов, Кирилл Барчанинов, Анхелика Муҳаметзяновлар Мими, Рудольф, Марсл, Шонар, Колен, Мюзетта партияларини саҳнага олб ҷика-дилар.

Италия ва Ўзбекистон опера санъати усталири Омбретти Макки, Доменико Менини (Италия), Сайёрни Хайдардинова, Нормүмён Султонов, Руслан Гафаров, Нигмат Синхабий, Улубек Махсумов каби солистлар иштирокидаги гала-концерт ҳам мұхлисларда кўнглиларни ўзига хос олами, завқи, машаққатлари, синовлари бор. Бу санъатта чинакам ошуфта бўлган одам унинг барча паст-баландликларини ёнгиб ўтди, ўз йўлни яратиши, қўшиқ оламида ёрқин из қолдиришига интилиб яшайди. Шубҳасиз, бужараёнда унга мадад берадиган асосий омил — ҳалқнинг ўлмас анъаналари, устоzlарнинг доно ўйтлари-дир, Ҳўш, бугун кўшиқчилигинизда бу борада қандай изла-шилар кўзга ташланмоқда, ёшларнинг кўшиқчилик анъана-ларига мусобати қандай?

Професор Раҳматқон ТУРСУНОВ ва Ўзбекистон ҳалқ артисти Матлуба ДАДАБОЕВАнинг ушбу сұхбати шу ҳақда баҳс этади.

САНЬЯТ

Кўшиқ санъатининг ўзига хос олами, завқи, машаққатлари, синовлари бор. Бу санъатта чинакам ошуфта бўлган одам унинг барча паст-баландликларини ёнгиб ўтди, ўз йўлни яратиши, қўшиқ оламида ёрқин из қолдиришига интилиб яшайди. Шубҳасиз, бужараёнда унга мадад берадиган асосий омил — ҳалқнинг ўлмас анъаналари, устоzlарнинг доно ўйтлари-дир, Ҳўш, бугун кўшиқчилигинизда бу борада қандай изла-шилар кўзга ташланмоқда, ёшларнинг кўшиқчилик анъана-ларига мусобати қандай?

Професор Раҳматқон ТУРСУНОВ ва Ўзбекистон ҳалқ артисти Матлуба ДАДАБОЕВАнинг ушбу сұхбати шу ҳақда баҳс этади.

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби ашулаларини азизлапсан санъат ишларидан кўнглил мулкига айланган. Маданият ин-ститути укитувчи сифатидаги фолиятинг ҳар саҳаралари кечди. Айтинг-чи, қайси санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби санъаткорларини ўзингига устоз деб биласиз. Себев қўйлайдиган қайси кўшиқчилигига яқин?

— Матлубахон, Сизнинг "Гулуз-рим", "Хануз", "Самарқанд уш-шоғи", "Айлагач" каби с

СИЧҚОНЛАРНИНГ НОШУД ШОУЛРГА МАКТУБИ

Биз учун ҳам китоб ёзинг,
Имилламай шитоб ёзинг.

Мой шимдиринг бўёғига,
Кўйиб беринг бу ёғига.

Кўяверинг билмини,
Ўйланг фақат "келими"ни.

ҲАЛАМНИНГ ЗЎДДИРИ РУЧКАГА МАКТУБИ

Ҳасадим келар сенга,
Хали узоқ яшайсан.

Сиёҳинг тутаб қолса,

Янгисини ясайсан.

Ох, менинг ҳолим хароб,
Кора илон кўйинмади.

АНТИКА МАКТУБЛАР

АНВАР ОБИДЖОН ОҲАНГИДА

Ҳар кун беришиб азоб,
Тиг тортларлар бўйинмага.

Мендеқ бўлма, укажон,
Кулоқда ол сўзимни.

Ичи коралитимдан

Еянман ўз-ўзимни.

ОҚ-КОРА ТЕЛЕВИЗОРНИНГ РАНГУ ТЕЛЕВИЗОРГА МАКТУБИ

Сен келдинг-у эх, эсиз
Оромимиз бузиди,

Колиб кетдик этасиз,

Симларимиз узиди.

Айбордормизи, оқ-кора

Таратсанк нур-зёни?

Кўзимизга шу рангда

Кўрсатишган дунёни.

Мана, энди ранги деб,
Ҳамма сенга инқизов.

Бўйнгандан қизонгомай

Бизга ҳам узат бирор.

РАКЕТАНИНГ САМОЛЁТГА МАКТУБИ

Осындами, қўклими,

Бўлсанг ҳамки қайди сан,

Ўзим ўқийман

Бир кун эмас, бир куни
Яна Ерга қайтасан.

Мен-чи, олис кетай деб,
Баланд парвозд этибман.

Юлдузларга етайди деб,
Ҳавололниб кетибман.

Кўнар жойим қаерда,
Энди мен айттолмайман.

Наҳотки — Она Ерга

Энди ҳеч қайтолмайман?

ЗАНГЛАГАН МИХНИНГ ШИКОЯТИ

Тушуб қолиб ногаҳон
Ландавурнинг кўллади,

Бир йилларки, мен ҳамон

Катта шаҳар йўлди.

РЎЗГОР БУЮМЛАРИНИНГ ЯНГИ КЕЛИН БИЛАН ТАНИШУВИ

КОЗОННИНГ КИНОЯСИ

Келинйим, ишқорланман,

Бордан ёпишади-да!

Таними гапирманг, оқват

Ичамда пишади-да!

Узлагандим сиртим бирор

Корайланди иглари,

Кўйдим устимда чирку ёғ

Калинланман сари.

Доноларки айтим: кўймас —

Оч, копуга қорин түж.

Куруқ ҳошик оғиз ўйтгач,

Бўй қозонга таъриф ўй.

Кўлинига шашуди, энди

Изминизга солариз.

Мослашо-аломасиз менга,

Мослаштириб олариз.

ПИЧОКНИНГ ИЛҒАЛАДАНИ

Макул шими піёс иши

Пичоқда нон паралай?

Вактим зик, деб пизган билан

Хоми кесмоқ арашад?

Кишидан ҳамкичак, жондор —

Яни ҳаёт бошлайди,

Ҳеч тузаилас ыллатар-е,

Менинг умрим гашшайди.

Помидорни кўрган замон

Бошланиди ташевшили,

Уни тўғраб, юваб-артаб —

Кўймас камта бекачим.

Зангларни ўзим ёйни,

Кўрқаман шу... одамларни

Касал қилиб кўйдай деб.

Вой, ҳасратим кўрсан, жавраб —

Кўлиниги кесвлодим.

Тартибсизлик, иркитидан

Шундай бадрэл бўб қолдим.

Мухтарама УЛУФ

Дунё — кенг...

БОМИЁН ХАЗИНАСИ

Афғонистоннинг Бомиён во-
дийсигидаги горлардан бирида
дунё олимларини ҳайратга
солган топилма аниқланди.
Гап шундаки, гор деворлари-
га чизилган гуллар ва нақшлар
мойбўёқ билан бўялган экан.
Агар мойбўёқ Европа ва, уму-
ман, бутун дунёда фақат Ҳ
асрдан сўнг пайдо бўлгани
ҳисобга олинадиган бўлса,
эрэмиздан аввали ўзи љиллик-
ларга оид мазкур ноёб топил-
ма чиндан ҳам дикқатга сазо-
вордир.

Тарихи олимларнинг айтиши-
ча, гордаги суратлар эрамизнинг
V—VII асрларига тегишли экан.
Ушбу қолдикларни ўрганинг учун
энг замонавий асбо-ускуна ва
технологиялар ёрдамида мута-
хассислар девордаги бўёклар
бир неча қатламдан иборатлиги-
ни аникладилар. Бўёқ катламла-
ридан бири синчилкад текши-
рилганда эса, унинг таркибида
табии қатрон, дараҳт елими,
бўёғи ва лакка ўхшам моддала-
ри борлиг майум бўлди. Гор-
даги гуллар мойбўёқди чизилган
нақшларнинг ilk намуналари
екан. Мойбўёқ сингари мадда-
лардан Кадимги Рим ва Мисрда
фақт тиббиёт ва пардош исла-
рида фойдаланилган бўлса, ев-
ропаликлар бу хилдаги бўёқ бор-
лигини Ҳасра гелибина билишган.
Бомиён водийсигидаги горлар-
да ёзувлардан ташқари, улкан
буда хайкаллари ҳам сакланни
қолган. Лекин Афғонистонда "то-
либон"лар хукмонро килган
пайтда деярли барча қадимий
обидалар — хайкаллар йўқ қилин-
ган. Узок давом этган урш эса
ўлканини тарихий жойларни ҳам
вайрон қилган, саклаб колинган-
ларни эса тадқик этишга тоғинч
вазият имкон бермаган.

Ўзбекистон Республикаси Маданият
ва спорт ишлари вазирлиги "Ўзбектеатр"
ижодий ишлаб чиқариши бирлашмаси,
Ўзбек Миллий академик драма театри
жамоаси Узбекистон ҳалқ артисти
Тўти Юсуповага ўғли

МИРКАМОЛНИНГ
вафоти муносабати билан чукур
ҳамдардлик изхор қилади.

Ўзбекистон Ёзувчilar уюшмаси ва
Адабиёт жамғармаси уюшма аъзоси,
адабиётшунос олим

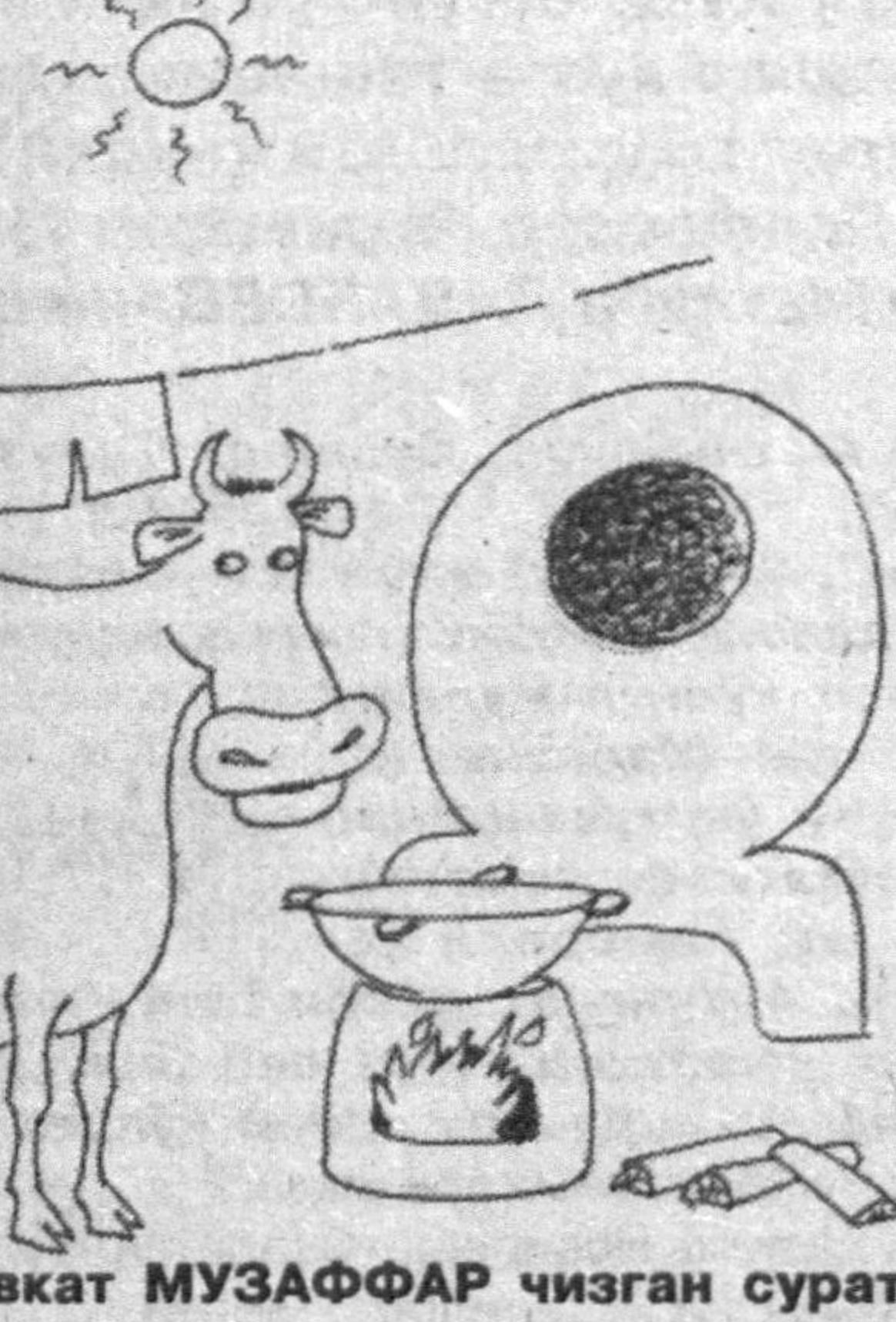
Фаффор МУМИНОВ
вафоти муносабати билан мархумнинг
оила аъзолари ва яқинларига чукур
тазия билдиради.

Ўзбекистон Ёзувчilar уюшмаси ва
Адабиёт жамғармаси уюшма аъзоси,
ёзувчи

Зайниддин ДЎСТМАТОВ
вафоти муносабати билан мархумнинг
оила аъзолари ва дўст-биордадарларига
ҳамдардлик изхор қилади.

Тошкент давлат Миллий рако ва
хореография олий мактаби жамоаси
Ўзбекистонда кизмат кўрсатган артист

Зулайхо РАХМАТУЛЛАЕВАНИНГ
вафоти муносабати билан мархумнинг
оила аъзолари ва яқинларига чукур
тазия билдиради.

Шавкат МУЗАФФАР чизган сурат.

СУГУРДИНИНГ САЛОМИ

— Ваалайум, уй муборак, келин ойим,
Шу ҳөвлини кўр, бекаси бўлин доим.
Айланани супурдан жон кўйдабири —
Эзгибро-оқ ишила, деган буенгиздан.
Тежам, асли, супурдан бошланади,
Файз, барака кетмасин айлангиздан.
Нечи замон бир қақажон тик юрганча
Супурди белганини ишни букиб.
Кўнгизизда ер багриб роҳат қилдим,
Борлагимга тенг ёйлиб меҳнат юки.
Гапирганинг ўзигаси, сўзига бўзи:
Қайдонага ким ёқиби тўмтак бўлиб?
Қайшанин камситмайди рўзгор дезан,
Колмаймиз сиз чўртруғи мен чўлатоқ бўлиб.
Кайшанин камситмайди рўзгор дезан,
Колмаймиз сиз чўртруғи мен чўлатоқ бўлиб.

КОЗОНСОЧИКИННИНГ ШИВИРЛАДАНИ

— Менга ҳайрон қарайвериб ултиришане,

Ана соғун, ана иссиқ-сувуқ сувлар...

СОВУННИНГ ОРЗУСИ

Юнинтириб ҳаммани,
Колдирсан нафис ифор,
Багзиларда, тўғриси,
На исоғи, на рахмат бор.
Қасмос бойай ич-тозим,
Чангар уннаба корайдим.
Оқиндиндилар ёнишаб,
Кўнгиздан кунга торайдим.
Ҳам шому ҳам наҳорда,
Менга тегмас тоза сув
Езу куз, киши, баҳорда.
Келинноша ҳам баланди,
Ҳам шому ҳам наҳорда,
Менга тегмас тоза сув
Езу куз, киши, баҳорда.
Келинноша ҳам баланди,
Ҳам шому ҳам наҳорда,
Менга тегмас тоза сув
Езу куз, киши, баҳорда.

Мухтарама УЛУФ

МАМАТ ПОЛВОН НИМА ДЕЙДИ?

ниб кетди. Кўчага чиқса, иккита
қўшини ўзаро жанжаллашиб тури-
шибди. Аввал биттасининг арзини
эшиди шу: "Сиз ҳаксиз", деди.
Кейин иккинчисини тинглаб, унинг
ҳам халқини гашшади.

— Вой дадаси, биттасининг ённи

— Дарвоже, сен ҳам ҳаксан, хотин.

Маматполвон эрталаби наҳор ошларга уч киши бўлиб
борошини хуш кўради. Битта қурумсок қўшини бор, бунинг
сирини сира тушумай, орага суқилган суқилган...

Х.СОДИКОВ чизган сурат.

ОШ ЕГИСИ КЕЛГАН ОДАМ...

Инсонларга қанот ўрнида тафак-
кур берилган.

Табиатнинг ўзи — ибрат китоби.

Ер устида биронта ҳам дўст қол-
маса, ер ости афзарлаб.

Ота-она